

*Майя Галицька,
канд. пед. наук, доцент кафедри туризму,
Національний університет
фізичного виховання і спорту України,
м. Київ*

ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ДО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР

В умовах сьогодення потребу у формуванні готовності до іншомовного спілкування відчують насамперед фахівці сфери туризму. Це зумовлено особливостями самої професії та міжнародним ринком їхньої праці, де основним засобом міжособистісного чи групового спілкування, функціональної комунікації та регуляції професійної діяльності виступає іноземна мова.

Ми вважаємо, що соціокультурна та інтеркультурна компетенції є тими складовими частинами комунікативної компетенції майбутніх фахівців сфери туризму, без яких іншомовне спілкування буде неефективним або взагалі не відбудеться.

Підвищений інтерес до вивчення культур різних народів, потік публікацій на тему діалогу культур – все це, як справедливо відзначає С. Г. Тер-Мінасова, свідчить про справжній інтерес до проблем культури [4].

У науковій літературі існують різні погляди щодо визначення поняття «діалог культур». Нам імponує думка Л. Л. Гордієнко про те, що «діалог культур» – це проникнення в систему цінностей тієї чи іншої культури, повага до них, подолання стереотипів, синтез самотнього і інонаціонального, який веде до взаємозбагачення і входження у світовий культурний контекст [3].

Відповідно, головною умовою ефективності іншомовного спілкування є взаєморозуміння, терпимість і пошана до культури партнерів по комунікації. А відтак, інтеркультурне навчання – це двосторонній процес, який означає знання і пізнання іншого, а, відповідно, самого себе. Інтеркультурне навчання допомагає відчувати емоційно, раціонально усвідомити чужу культурну ідентичність і, за допомогою цього, краще зрозуміти або, найчастіше,

відшукати свою культуру [1]. Основною метою інтеркультурного навчання є формування інтеркультурної компетенції (Б. Зандхаас, Е. Кіль, Мюллер та ін.). На відміну від соціокультурної компетенції, яка розглядається як здатність організовувати мовленнєве спілкування у відповідності до комунікативної ситуації, соціальних норм поведінки й соціального статусу комунікантів (Н. І. Гез), інтеркультурна компетенція – це комплекс умінь, які дозволяють орієнтуватися і відповідно поводити себе в ситуаціях, у яких беруть участь представники різних культур [5].

Оскільки туристичний бізнес ґрунтується на відношеннях типу «людина → людина → послуги», то особливої ваги набувають міжособистісні контакти, зумовлені етикою взаємостосунків, правилами поведінки людей. Педагогічно-психологічні спостереження дають можливість визначити міжособистісне спілкування фахівців у сфері туризму як соціально-психологічне явище, структуру якого утворюють такі компоненти: форма спілкування, рівень професійних знань (володіння іноземними мовами), мистецтво спілкування в колективі, етика спілкування. Особливість професії фахівців туристичного спрямування дозволяють стверджувати, що розуміння культурологічних відмінностей суб'єктів спілкування та врахування їхніх соціальних, расових, освітніх і вікових рис є однією з головних ознак міжкультурного спілкування [2].

Список використаних джерел:

1. Halytska M. Intercultural communication of future specialists: the nature of the concept. *Continuing professional education: theory and practice*. 2015. №1-2. P. 20-24. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595>
2. Галицька М. М. Формування у студентів вищих навчальних закладів сфери туризму готовності до іншомовного спілкування : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Інститут педагогіки АПНУ. Київ, 2007. 286 с.
3. Гордієнко Л. Л. Формування кроскультурної грамотності учнів при вивченні іноземної мови в контексті діалогу культур. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка*. 2004. №19. С. 87-91.

4. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация: учеб. пособие. Москва : Слово, 2000. 264 с.

5. Якушина Л. Б. К вопросу об интеркультурном подходе в обучении иностранным языкам. *Язык и коммуникация: изучение и обучение*. 1999. Вып. 5. С. 52-58.